

[Aksel Larsen.]

og altså får deres mening gengivet i den nævnte tryksag.

Jeg tillader mig derfor at stille et andet forslag, nemlig at der nedsættes et udvalg på 21 medlemmer, idet jeg samtidig appellerer til partierne om, at man ikke alene tager den konsekvens heraf, at den kommunistiske gruppe bliver repræsenteret i udvalget, men at man også indrømmer retsforbundet en plads deri. Dette vil ikke forrykke det politiske ligevægtsforhold i udvalget, eftersom alle synspunkter vedrørende Parisaf-talerne er repræsenteret indenfor retsforbundet og hos hvert enkelt medlem af partiet; man kan altså med tryghed give pladsen som udvalgsmedlem nr. 21 til retsforbundet.

Hermed sluttede forhandlingen om forslagenes henvisning til et udvalg på 17 medlemmer eller til et udvalg på 21 medlemmer.

Poul Hansen (Kalundborg)s forslag om at henvise forslagene til et udvalg på 17 medlemmer

vedtoges med 95 stemmer mod 8; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Dermed bortfaldt *Aksel Larsens* forslag om at henvise forslagene til et udvalg på 21 medlemmer.

Formanden: Da der foreligger indstilling fra grupperne, skal jeg allerede i indeværende møde lade foretage valg af det udvalg, som det nu blev besluttet at nedsætte.

Man gik da til:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til folketingsbeslutning om Danmarks godkendelse af Forbundsrepublikken Tysklands tiltrædelse af Den nordatlantiske Traktat, forslag til lov om folkeafstemning om Danmarks tiltrædelse af konventionen om Vesttysklands genoprustning og optagelse i NATO. [Af Jørgen Jørgensen (Lejre) m. fl.] og forslag til beslutning af folketinget angående foretagelse af folkeafstemning. [Af Oluf Pedersen].

Valgt blev: *Poul Hansen* (Kalundborg), *Einer-Jensen*, *Victor Gram*, *Per Hækkerup*, *Frode Jakobsen*, *Lindberg*, *Teichert*, *Viggo Starcke*, *Thorvald Kristensen*, *Erik Eriksen*, *Jørgen Gram*, *Heick*, *Sønderup*, *Ole Bjørn Kraft*, *Foss*, *Rasting* og *Jørgen Jørgensen* (*Lejre*).

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om eftergivelse af kommunehjælp og om ekstraordinær adgang til aldersrente.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1869; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3313).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Kaj Andresen: På mit partis vegne kan jeg kun udtale tilfredshed med, at socialministeren i anledning af 10 års dagen for Danmarks befrielse har fremsat det foreliggende forslag. Desværre lykkedes det ikke i fjor at få foretaget de ændringer i forsorgsloven, som var foreslået af den højtærede socialminister, og der består derfor stadig en række uheldige virkninger af forsorgslovens valgretsbestemmelser og tilbagebetalingsbestemmelser. Sålænge loven er, som den er, finder jeg det rigtigt og formålstjenligt, at der med mellemrum gennemføres eftergivelseslove, således som det er sket tidligere i en række tilfælde ved kongeskifte, grundlovsjubileum og grundlovsændring, sidst i 1953.

Det foreliggende forslag er helt af samme karakter som de to sidste eftergivelseslove. Første del går ud på eftergivelse af kommunehjælp i visse begrænsede tilfælde. Sidste del giver adgang til aldersrente for personer, som ikke har sikret sig denne gennem medlemsskab i sygekasse. Der er blandt dem en del udlandsdanske, som gennem disse love får mulighed for at få aldersrente, når de efter nogle år ude i verden vender hjem igen.

Mit parti kan helt tiltræde det foreliggende lovforslag, og jeg skal anbefale det til hurtig behandling.

Krogh: Det foreliggende lovforslag er ligelydende med et forslag, som den forrige regering fremsatte og fik gennemført i forbin-

[Krogh.]

delse med gennemførelsen af grundloven af 1953. Jeg anbefaler det på mit partis vegne til velvillig behandling og til vedtagelse i det høje ting.

Jacob Pedersen: Det kan ikke være opgaven ved denne lejlighed at komme ind på visse principielle synspunkter og betragtninger angående retsvirkningerne af kommunehjælp og eftergivelse af disse retsvirkninger ved særlige og skelsættende begivenheder, således som det er sket fire gange siden 1945, såvidt jeg har forstået. Jeg skal heller ikke komme ind på, om det er de samme mennesker, der nu for femte gang får en sådan hjælp i form af eftergivelse fra staten, eller hvor mange gengangere der eventuelt kan være mellem dem. Men det skulle nemlig gå sådan, at vi ved disse foranstaltninger danner ligesom et nyt samfundslag af borgere, hvis største interesse måske er, at noget vil vise sig ved en festlig lejlighed, og så ellers lader stå til, så at ansvaret forflygtiges. Vi er med rette stolte af vor sociale lovgivning og hele vor sociale indstilling, som — det står mig ganske klart — tåler sammenligning med andre nationers og andre samfunds, og hensigten med de bemærkninger, jeg her har gjort, har da også kun været at henlede opmærksomheden på, at når man nu for femte gang i løbet af 10 år er inde på tanken om eftergivelse af kommunehjælp, er der måske ting her, der må påkalde sig vor opmærksomhed, og som måske trænger til en nærmere overvejelse ved lejlighed.

Det foreliggende forslag til lov om eftergivelse af kommunehjælp og om ekstraordinær adgang til aldersrente er, såvidt jeg har forstået, ganske enslydende med love, der er vedtaget i anledning af grundlovens 100 års jubilæum i 1949 og den nye grundlovs vedtagelse i 1953; den sidste eftergivelseslov blev gennemført i det høje ting på forslag af min partifælle, det ærede medlem hr. Poul Sørensen, der dengang var socialminister. Jeg forstår de tanker, der har besjælet den højtærede socialminister, når han nu i anledning af 10 års dagen for Danmarks befrielse den 5. maj 1945 har ønsket at fremsætte dette lovforslag. Når der skal være fest og glæde i hjemmet, vil man gerne have hele familien med eller i hvert fald så mange

som muligt. Mit parti mener også, at det vil være ret og rimeligt ved denne lejlighed at række en hjælpende hånd til vanskeligt stillede medborgere, både til dem, der får eftergivet kommunehjælp, og til dem, der ekstraordinært får adgang til aldersrente, alt efter lovforslagets bestemmelser.

På mit partis vegne skal jeg herved anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Svend Jørgensen: Det foreliggende lovforslag er faktisk to forslag, et om eftergivelse af kommunehjælp og et om ekstraordinær adgang til aldersrente. Vi har gentagne gange ved forskellige lejligheder, første gang ved tronskiftet i 1906, eftergivet ydet fattighjælp. Efter socialreformens gennemførelse er der ved sådanne lejligheder blevet eftergivet kommunehjælp og i visse tilfælde kommunehjælp med tab af valgret. Det var bl. a. tilfældet i 1945, da vi fejrede befrielsen fra den tyske besættelse, og vi finder, det er en smuk tanke nu, når vi om kort tid passerer 10 års dagen for denne begivenhed, at gøre det samme. Vi kan altså give vor tilslutning til lovforslagets bestemmelser om, at tilbagebetalingspligten ikke kommer til anvendelse.

Samtidig hermed foreslås, at der åbnes mulighed for ekstraordinær adgang til at få aldersrente. Det er sket to gange før, nemlig i anledning af grundlovsjubilæet i 1949 og i anledning af den nye grundlov i 1953. Lovforslaget medfører altså, at de forholdsvis få personer, der i løbet af to år forsåvidt er blevet berettiget til aldersrente, men ikke kan få den, fordi de ikke har sikret sig adgang til sygeforsikring i en statsanerkendt sygekasse eller en fortsættelseskasse, nu alligevel kan få tillagt aldersrente. Man bliver derved i stand til at hjælpe de såkaldte udlandsdanske — folk, der efter mange års ophold i udlandet vender tilbage til Danmark — til at få aldersrente, hvad de ellers er afskåret fra på grund af manglende sygekassemedlemsskab. Derimod siger det sig selv, at personer, som har adgang til at bringe deres sygekassemedlemsskab i orden og derved vil kunne generhverve retten til aldersrente, ikke omfattes af lovforslagets undtagelsesbestemmelser.

Jeg anbefaler med disse ord lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Ragnhild Andersen: Mit parti giver tilslutning til forslaget om eftergivelse af kommunehjælp og om ekstraordinær adgang til aldersrente, således som det er formuleret, fremsat i anledning af tiåret for Danmarks befrielse. Det må dog siges i samme forbindelse, at alene fremsættelsen af dette lovforslag er udtryk for adskillige urimeligheder i vor lovgivning, såvel i lov om offentlig forsorg som i folkeforsikringsloven. Alene det, at vi i løbet af de sidste 10 år ved fire forskellige forudgående lejligheder har gennemført en tilsvarende eftergivelse af kommunehjælpen og to gange før har gennemført ekstraordinær adgang til aldersrente, viser, at der er sådanne mangler i vor sociale lovgivning, hvilket vel erkendes af det høje ting, men som alligevel ikke er blevet rettet. Mit parti er da, som vi har sagt det ved tidligere lejligheder, heller ikke tilfreds med de foreslåede begrænsninger i forslaget; der er også kommunehjælp, der udbetales efter andre paragraffer end de nævnte, som burde eftergives. Mit parti har påpeget det før, og jeg understreger det her.

Jeg vil også gerne tilføje, at det ville være meget ønskeligt, om man i anledning af tiåret for befrielsen kom bort fra de uværdige bestemmelser, vi stadig har i lov om offentlig forsorg, som giver kommunehjælp fattighjælps virkning og bevirker tab af valgret og valgbarhed. Der ville nu være en passende lejlighed til at tage disse bestemmelser ud af loven om offentlig forsorg.

Hvad den ekstraordinære adgang til aldersrente angår for deres vedkommende, der ikke er sygeforsikrede, bør denne begrænsning også snarest ud af folkeforsikringsloven, og det er da også mit håb, at mit partis forslag om folkepensionering snarest kommer til behandling og bliver vedtaget; gennemføres dette forslag, vil denne begrænsning være ophævet.

Da dette lovforslag jo netop gennemføres i anledning af tiåret for Danmarks befrielse for den tyske fascisme, finder jeg anledning til at rejse et andet spørgsmål, også om eftergivelse af hjælp udbetalt under besættelsen, en hjælp, der trods 10 års forløb stadig er et problem for mange mennesker, fordi den kræves tilbagebetalt. Jeg tænker her på den hjælp, der er udbetalt til sømandsfamilier, hvis pårørende sejlede i allieret tjeneste under krigen. Det forekom-

mer mig, at nu, 10 år efter besættelsen, må der dog være forløbet tid nok til, at disse beløb, som det endnu ikke har været muligt for familierne at tilbagebetale, bliver eftergivet. Der er her en god anledning til at give vore søfolk den anerkendelse, som søens folk fortjener for den indsats, de ydede under krigen, og jeg vil gerne opfordre ministeren og regeringen til at fremsætte forslag herom. Jeg ser, at det er så heldigt, at den højtærede finansminister er tilstede her i salen, så jeg vil gerne henlede finansministerens opmærksomhed på dette spørgsmål og anmode om, at også denne hjælp eftergives i anledning af tiåret for Danmarks befrielse.

Hvad selve lovforslaget angår, vil vi som sagt stemme for det, idet vi dog påny understreger nødvendigheden af at få de urimeligheder ud af vor sociale lovgivning, som dette lovforslag jo i sig selv beviser er tilstede.

Søren Olesen: Det er mit indtryk, at kommunerne ikke er særlig strenge med at inddrive ydet kommunehjælp, og at de heller ikke er slemme til at give den med den virkning, at valgreppen fortabes. Jeg tror, der er sket en udvikling her, så man kun i de tilfælde, hvor det virkelig er begrundet at forlange tilbagebetaling, har gjort det, eller i tilfælde, hvor det virkelig er på grund af forsømmelser fra vedkommendes side, at han må søge kommunehjælp, har givet hjælpen med retsvirkning. Derfor er baggrunden måske rent sagligt ikke så stor for den eftergivelse, der her er tale om, men der vil naturligvis altid forekomme tilfælde, hvor det er fuldstændig berettiget at eftergive hjælpen, idet vedkommende kan have rettet sig og virkelig har fortjent at få denne påskønnelse, og jeg kan anbefale det på mit partis vegne. Der siges kort og godt, at hjælpen eftergives, selvom der altså ganske vist findes begrænsninger, og det finder jeg også berettiget, som sagt fordi jeg synes, at kommunerne netop ikke gennemfører disse begrænsninger, medmindre det er berettiget.

Med hensyn til adgangen til at få aldersrente er jeg forsåvidt af den mening, at det er forkert hertil at knytte en pligt til at være medlem af en statsanerkendt sygekasse, fordi der kan opstå tilfælde — vi har

[Søren Olesen.]

eksempler på det — hvor folk ikke har kunnet optages i sygekasse og derfor har været afskåret fra at søge aldersrente. Men loven er nu engang således, at denne betingelse findes, og derfor kan jeg også tiltræde, at man i tilfælde som disse giver dem, der har været forhindret i at blive optaget i sygekassen, adgang til at få aldersrente. Det vil antagelig ikke dreje sig om så farligt mange, da det jo kun er et par år siden, man gav en lignende tilladelse.

Socialministeren (Strøm): Jeg takker samtlige ærede ordførere for deres venlige tilslutning til lovforslaget.

Der er fremkommet enkelte udtalelser, som vel kunne give mig anledning til at fremsætte bemærkninger, men jeg skal under hensyn til den enighed, der er om lovforslaget, undlade dette og blot endnu en gang takke for den venlige tilslutning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forhøjelse af hædersgaver.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1867; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3314).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Evald Kristensen: Jeg takker den højtærede socialminister, fordi han i anledning af 10 års dagen for vort lands befrielse har fremsat lovforslag om 25 pct.s forhøjelse af de hædersgaver, der ydes til efterladte efter faldne og til sårede den 9. april 1940 og den 29. august 1943. Jeg er glad for, at man i forslaget også har taget efterladte efter søfarende og fiskere med og, i medfør af lov nr. 475 af 1. oktober 1945 om erstatning til besættelsestidens ofre, også dem, der var med i modstandskampen og ved internering eller deportation satte liv eller helbred til. Også hædersgaverne til det danske politi og grænsegendarmeri er foreslået forhøjet.

Hædersgaverne er kun et beskedent udtryk for hele nationens tak til dem, der gav liv eller førlighed som indsats i de tunge år. At tilsvarende forhøjelse foretages af de understøttelser, der ydes i anledning af ulykkestilfælde på søen under den første verdenskrig, finder jeg ret og rimeligt, og jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Jens Chr. Christensen: Jeg er i den heldige og behagelige situation at kunne takke den højtærede minister for fremsættelsen af nærværende lovforslag. Vel ved jeg, at penge ikke kan mildne savnet af døde og ej heller mildne savnet af helbred og førlighed, men vi, der kom igennem de tunge år med liv og førlighed i behold, kan dog ved at vedtage det foreliggende lovforslag vise vor påskønnelse overfor de mennesker, der tager sigte på.

Det beløb, det drejer sig om at forhøje hædersgaverne med, er jo egentlig kun udtryk for en ajourføring af den købekraft, de havde, da de blev indført, og det er kun naturligt, at dette finder sted.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Jacob Pedersen: Den højtærede socialminister har i anledning af 10 års dagen for Danmarks befrielse den 5. maj 1945 fundet det retfærdigt og rigtigt at forhøje med 25 pct. de hædersgaver, som den danske stat yder til efterladte efter faldne og til sårede og invaliderede fra krigens og besættelsens år.

Mit parti kan fuldtud tiltræde dette. Vi finder det ganske i overensstemmelse med de følelser og tanker, vi alle må nære ved denne særlige, denne ganske særlige milepæl i vort folks historie. Vi ønsker at vedgå arv og gæld. Vi vil mindes dem, der ikke opnåede at se befrielsen og friheden, og finder stadig, at det er en smuk tanke at hædre deres efterladte og dem, der satte helbred og førlighed til. Vi vandt friheden; nu skal freden vindes, hvilket nok kan give os et og andet at tænke på, også i vort forhold til vore medmennesker.

Lad os derfor på 10 års dagen for vor genvundne frihed stadig hædre de landsmænd, der gav mest, de landsmænd, der